

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА  
АПЕЛАЦИОНИ СУД БРЧКО ДИСТРИКТА  
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ  
Број: 96 о К 046925 21 Кж 3  
Брчко, 04.08.2021. године

У ИМЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ!

Апелациони суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у вијећу састављеном од судаца Срђана Недић, као предсједника вијећа, Иље Клаић и Маиде Ковачевић, као чланова вијећа, уз судјеловање Љиљане Лукић, као записничара у казненем предмету против оптуженог Бране Јовичић из Б., због казног дјела Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1., у стјецају са продуженим казним дјелом Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3., у свези са чланком 55. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“ број 19/20-пречишћени текст), одлучујући о жалби његовог бранитеља Петка Будиша, одвјетника из Бијељине, изјављеној против пресуде Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, број 96 о К 046925 17 К од 15.04.2021. године, на јавној сједници казног вијећа одржаној у наочности Тужитеља Брчко дистрикта Босне и Херцеговине Владимира Тепавчевић и бранитеља Петка Будиша, а у одсуству уредно обавијештеног оптуженог Бране Јовичић, донио је дана 04.08.2021. године слиједећу

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснована жалба бранитеља оптуженог Бране Јовичић из Б. и потврђује пресуда Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, број 96 о К 046925 17 К од 15.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, број 96 о К 046925 17 К од 15.04.2021. године, оптужени Брано Јовичић из Б., оглашен је кривим да је радњама описаним у точки 1. изреке те пресуде починио казнено дјело Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, за које му је примјеном чланака 42., 43. и 49. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, утврђена казна затвора у трајању од 1 (једне) године, а радњама описаним у точкама 2. и 3. изреке те пресуде,

казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3., у свези са ставком 2., све у свези с чланком 55. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, за које му је примјеном чланака 42., 43. и 49. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине утврђена казне затвора у трајању од 1 (једне) године и 2 (два) мјесеца, па га је суд примјеном одредбе чланка 54. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине осудио на јединствену казну затвора у трајању од 2 (двје) године.

У изречену казну затвора оптуженом је урачунато вријеме за које је био лишен слободе од 10.12.2012. године до 12.12.2012. године.

Оптужени је обвезан да плати трошкове казненог поступка у износу од 1.422,20 КМ и паушал за рад суда у износу од 1.000,00 КМ, укупно 2.422,20 КМ, у року од 30 дана од дана правомоћности пресуде.

Истом пресудом оптужени је, темељем чланка 284. ставак 1. точка ц. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, ослобођен од оптужбе да је радњама описаним у тачкама 4. и 5. изреке те пресуде, починио продужено казнено дјело Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1., у свези са чланком 55. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Трошкови казненог поступка у односу на тачке 4. и 5. изреке првоступањске пресуде падају на терет прорачунских средстава.

Против наведене пресуде жалбу је у законском року изјавио бранитељ оптуженог – Петко Будиша, одвјетник из Бијељине (у даљем тексту бранитељ), којом првоступањску пресуду побија због битне повреде одредаба казненог поступка, повреде казненог закона, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и одлуке о казненој санкцији и трошковима казненог поступка, предлажући да Апелациони суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине жалбу уважи, побијану пресуду преиначи, одбије оптужбу или ослободи оптужбе оптуженог, или да првоступањску пресуду укине и предмет врати на поновно суђење.

Поднеском број Т 18 о КТК 0004370 12 од 03.06.2021. године, Тужитељ Брчко дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту тужитељ) је дала одговор на жалбу бранитеља оптуженог у којем наводи да су сви жалбени наводи бранитеља оптуженог у цјелости неосновани, стога предлаже да овај суд одбије жалбу бранитеља као неосновану и првоступањску пресуду потврди у цјелости.

На јавној сједници казненог вијећа овог суда одржаној дана 04.08.2021. године, бранитељ оптуженог је остао у свему код навода и приједлога из писано изјављене жалбе, а тужитељ код датог одговора на жалбу.

Овај суд је испитао првоступањску пресуду у смислу чланка 306. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а по службеној дужности да ли је на штету оптуженог повријеђен казнени

закон, након чега је одлучио као у изреци ове пресуде, због разлога који слиједе:

Жалба бранитеља оптуженог је неоснована.

Бранитељ оптуженог у жалби наводи да је изрека побијане пресуде неразумљива, протурјечна сама себи и разлозима, јер је у њој на неразумљив начин одређена радња почињења казнених дјела за које је оптужени оглашен кривим, с обзиром на то да се оптуженом на терет стављају казнено дјело Примање дара и другог облика користи из чланка 374. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, односно казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, која у свом законском опису предвиђају да је починитељ тих казнених дјела „службена особа“, те да је дјело почињено у свези са службеном дужношћу. Међутим, у чињеничном дијелу изреке нема конкретизираних чињеница и околности, као нити упућујућих прописа и одговарајућих норми, из којих произилази својство оптуженог као службене особе. Такођер, по мишљењу бранитеља првоступањски суд у изреци побијане пресуде није утврдио „својство оптуженог као службене особе“, јер то није нити било могуће утврдити, с обзиром на то да оптужени, као нити остали чланови комисије, нису службене особе, јер на темељу закона није било могуће установити такав њихов статус, пошто као чланови комисије не врше јавна овлашћења, односно не подузимају службене радње. У жалби се даље наводи да изрека побијане пресуде мора садржати конкретне одредбе Закона о државној служби у органима управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине из којих проистјече да је оптужени, као и остали чланови комисије, означен као службена особа, као и прецизно наведене одредбе тог закона које је оптужени као службена особа прекршио. Бранитељ даље сматра да то изреком није било могуће утврдити, јер оптужени као предсједник комисије није службена особа, те да се његов статус као службене особе може доводити у свезу само у односу на његово радно мјесто Шефа Сектора за реформу јавне управе и еуропске интеграције у Влади Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, на које је распоређен на темељу чланка 119. ставак 4. точка а. Закона о државној служби у органима управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. У жалби бранитеља се даље наводи да је јасно да је предметна комисија „ад хоц“ тијело, које је формирано од различитих кадрова са различитим статусима запослења, тако да чланови комисије самим чланством у комисији нису државни службеници, а нити то могу бити, у смислу чланка 2. ставак 3. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, јер се не ради о изабраним дужносницима који обављају одређену службену дужност на темељу овлашћења из закона.

Сви напријед наведени жалбени приговори бранитеља везани уз својство, како оптуженог као предсједника комисије, тако и чланова комисије „као службених особа“, као битног својства починитеља, како казненог дјела Примање дара и других облика користи из чланка 374.

ставак 1., тако и казног дјела Протузаконито посредовање из чланка 376. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, не могу се прихватити као основани из разлога што полазе од погрешне претпоставке да се у случају оба наведена казна дјела ради о тзв. „казненим дјелима са бланкетном нормом“, као и да се у конкретном случају својство оптуженог као службене особе морало утврдити на темељу одговарајућих одредаба Закона о државној служби у органима управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Међутим, тако полазиште бранитеља оптуженог је потпуно погрешно, с обзиром да одредбе чланка 374. и чланка 376. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, садрже сва обиљежја бића тих казнених дјела и не упућују на примјену било које друге одредбе неког другог закона, тако да у конкретном случају чињенични описи казноправних радњи за које је оптужени у тачкама 1., 2. и 3. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде оглашен кривим, нису морали садржати одредбе било ког другог закона, којим би се поближе дефинирала обиљежја бића казнених дјела примање дара или другог облика користи и протузаконитог посредовања, па тиме нити одговарајуће одредбе Закона о државној служби у органима управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Ово због тога што је првоступањски суд својство оптуженог, као и осталих чланова комисије, правилно утврдио на темељу одредбе чланка 2. ставак 3. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, којим је јасно дефинирано тко се има сматрати службеном особом и који је, између осталог, као службене особе прописао „и друге особе које уз накнаду или без накнаде обављају одређену службену дужност на темељу овласти из закона или других прописа донесених на темељу закона“. У конкретном случају својство оптуженог као службене особе не проистјече из чињенице да је упосленик Владе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, на пословима Шефа Сектора за реформу јавне управе и еуропске интеграције у Влади Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, него из чињенице да је Одлуком Градоначелника Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, број 01.4-0072БЈ-01/10 од 04.02.2010. године, именован за члана и предсједника Комисије за полагање испита за рад у органима управе за завршену високу и вишу школску спрему, без ограничења мандата, а чија права и обвезе су утврђене Одлуком о испиту за рад у органима управе Градоначелника Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, број 01.4-05-024365/08 од 30.05.2008. године.

С тим у свези, погрешно бранитељ оптуженог закључује да се из те чињенице не може извести правилан закључак о својству оптуженог „као службене особе“, јер се ради о тзв. „ад хоц“ комисији, због чега предсједник и чланови те комисије, по самом чланству у тој комисији немају статус државних службеника, па самим тим нити службених особа у смислу казнених дјела за које је оптужени оглашен кривим. Наиме, није упитно да поједини чланови комисије по основу својих занимања нису државни службеници (одвјетник, професор на факултету), јер својство службене

особе, у смислу чланка 2. ставак 3. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, нужно не подразумејева да службена особа може бити само државни службеник него и друге особе којим је повјерено обављање одређене службене дужности на темељу овласти из закона или других прописа донесених на темељу закона. У конкретном случају оптужени, као и остали чланови Комисије за полагање испита за рад у органима управе, прихватањем одлуке о именовању, коју је на темељу Статута, Закона о Влади Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и Закона о служби у органима управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, донио Градоначелник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, добијају статус службених особа, јер је чланком 4. те одлуке градоначелник „овластио комисију да организира и обави испитивања кандидата за полагање испита за рад у органима управе“.

Погрешно је стајалиште бранитеља да се у случају Комисије за полагање испита за рад у органима управе ради о „ад хоц“ комисији, односно о комисији основаној за једнократно поступање, с обзиром на то да се ради о комисији без ограничења мандата, која за свој рад прима адекватну накнаду из прорачуна Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и која је због природе задатака због којих је именована трајног карактера, јер је извјесно да ће потреба за полагањем испита за рад у органима управе и у будућности бити нужан предувјет за пријем у службу у органима државне управе, тако да ће потреба за егзистирањем комисије бити континуирана, уз могућност евентуалне замјене појединих чланова, ако се за то укаже потреба.

Слиједом напријед изнесеног, по оцјени овог суда, правилно је првоступањски суд у складу са чланком 2. ставак 3. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, утврдио својство оптуженог као службене особе, тако да с тим у свези изрека првоступањске пресуде у том дијелу није неразумљива, протурјечна сама себи или разлозима, како се то неосновано приговара у жалби бранитеља оптуженог, па стога првоступањска пресуда и није захваћена битном повредом одредаба казненог поступка из чланка 297. ставак 1. точка к. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Полазећи од стајалишта да оптужени као предсједник Комисије за полагање испита за рад у органима управе, као нити чланови наведене комисије, према Закону о државној служби у органима управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, немају својство „службених особа“, бранитељ у жалби даље истиче да због одсуства конкретизације службених радњи које је оптужени као службена особа био овлаштен подузимати, односно изостанка конкретне норме коју је оптужени као службена особа прекршио, описане радње у тачкама 1., 2. и 3. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде немају законска обиљежја казnenих дјела. Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1. и Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3., у свези са ставком 2.

Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, те да је због тога оптуженог и за наведене радње требало ослободити од оптужбе, на темељу чланка 284. ставак 1. точка а. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. С тим у свези бранитељ даље указује „да је изрека пресуде неправилна“ и да се на њој није могла темељити осуђујућа пресуда, јер је одредбом чланка 227. ставак 1. точка ц. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, прописано да оптужница садржи „опис дјела из којег произилазе законска обиљежја казненог дјела и околности потребне да се казнено дјело што прецизније одреди“, а да је чланком 285. ставак 1. точка а. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине прописано да осуђујућа пресуда садржи „чињенице и околности које чине обиљежја казненог дјела“, па како је из изнесеног јасно „да осуђујући дио пресуде у чињеничној основици изреке не садржи чињенице и околности које чине обиљежје казненог дјела“, по мишљењу бранитеља, изрека првоступањске пресуде је неразумљива и протурјечна самој себи, што представља битну повреду одредаба казненог поступка из чланка 297. ставак 1. точка к. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Све напријед изнесене жалбене тврдње бранитеља су по оцјени овог суда у потпуности неосноване, јер изнова полазе од погрешне претпоставке да оптужени као предсједник Комисије за полагање испита за рад у органима управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, као и чланови те комисије именовани Одлуком Градоначелника Брчко дистрикта Босне и Херцеговине од 04.02.2010. године, немају својство службених особа. Износећи напријед наведене тврдње бранитељ изнова полази од погрешне претпоставке да се својство оптуженог као службене особе мора утврђивати на темељу одредаба Закона о државној служби у органима управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а не у складу са чланком 2. ставак 3. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, као и да је у чињеничном опису радњи почињења било нужно навести законску одредбу из које произилази овлаштење оптуженог за обављање одређених службених радњи које су предмет овог казненог поступка, те конкретну норму коју је оптужени прекршио подузимањем казненоправних радњи за које је оглашен кривим.

С обзиром на то да је о основаности жалбених приговора бранитеља оптуженог у погледу својства оптуженог, као и правне природе казненоправних норми које регулирају казнена дјела за која је оптужени оглашен кривим, овај суд дао детаљне разлоге у досадашњем садржају образложења, овом пригодом ваља указати на неоснованост тврдњи бранитеља оптуженог „да осуђујући дио пресуде у чињеничној основици изреке не садржи чињенице и околности које чине обиљежје казних дјела“, за које је оптужени оглашен кривим. Наиме, казненоправне радње описане у точки 1. осуђујућег дијела првоступањске пресуде, супротно тврдњама бранитеља оптуженог, у чињеничном смислу, садрже све елементе обиљежја бића казненог дјела Примање дара и других облика

користи из чланка 374. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, јер се из њега несумњиво може закључити да је оптужени у својству предсједника комисије од оца кандидаткиње Ж.П. захтијевао новчани износ од 250 еура, који износ је и примио, како би наведеној кандидаткињи омогућио што скорији термин за „успјешно“ полагање испита, иако наведена кандидаткиња није испуњавала потребне увјете за полагање испита који се односе на радно искуство, а који износ је на инзистирање родитеља наведене кандидаткиње вратио тек када је рјешењем од 20.01.2012. године кандидаткиња Ж.П. одбијена са захтјевом да јој се омогући полагање испита. Слиједом наведеног из таквог чињеничног супстрата недвојбено произилази да је оптужени као службена особа захтијевао и примио поклон да у оквиру свог овлаштења учини што не би смио учинити, због чега је првоступањски суд правилно закључио да су се у његовим радњама остварила сва законска обиљежја казненог дјела Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Једнако тако, казненоправне радње описане под точкама 2. и 3. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде, у чињеничном смислу, садрже сва обиљежја казненог дјела за које је оптужени оглашен кривим, јер из њиховог садржаја недвојбено произилази да је оптужени користећи свој службени положај предсједника Комисије за полагање испита за рад у органима управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у случају кандидаткиње А.Ј., на непримјерен начин посредовао код предсједнице комисије А.О., пред којом је наведена кандидаткиња требала полагати испит, да у случају наведене кандидаткиње „буде попустљива“, иако наведена кандидаткиња код првог полагања испита није показала задовољавајуће знање (точка 2.), а у случају кандидаткиње С.Џ. из С., обећао да ће кориштењем свог службеног положаја подузети све потребно да јој омогући успјешно полагање стручног испита за средњу стручну спрему, иако му је наведена кандидаткиња скренула позорност да се због обитељских проблема није била у стању на адекватан начин припремити за испит за термин 19.06.2012. године, па је, након што је наведену кандидаткињу упознао са предсједником комисије за средњу стручну спрему С.М., која је потом успјешно положила испит, од наведене кандидаткиње примио дар у износу од 200,00 КМ (точка 3.). Из напријед наведених чињеница недвојбено произилази да је оптужени у случају казненоправних радњи из тачке 2. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде искористио свој службени положај и код своје замјенице А.О. посредовао да се учини службена радња која се не би смјела учинити, а у случају казненоправних радњи из тачке 3. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде, да је оптужени примио награду да искориштавајући свој службени положај предсједника комисије за високу и вишу стручну спрему посредује код предсједника комисије за средњу стручну спрему С.М. да учини службену радњу који не би смио учинити, тако да је правилан закључак првоступањског суда да су се у тим радњама оптуженог остварила сва законска обиљежја квалифицираног облика

продуженог казног дјела Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3., у свези са ставком 2. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Супротно тврдњама бранитеља оптуженог, у чињеничном супстрату тачака 1., 2. и 3. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде, није било нужно наводити одредбе одговарајућих законских норми којим је уређено овлашћење оптуженог као службене особе, у овом случају Одлуке о испиту за рад у органима управе од 30.05.2008. године, којом се у чланцима 6-9 уређују овласти предсједника комисије, јер се у случају казних дјела за које је оптужени оглашен кривим, како смо већ раније у образложењу ове пресуде истакнули, не ради о казним дјелима са тзв. „бланкетном нормом“, тако да се не могу прихватити као основани жалбени приговори бранитеља оптуженог да је због тога изрека осуђујућег дијела првоступањске пресуде неразумљива и протурјечна сама себи, што би представљало битну повреду одредаба казног поступка из чланка 297. ставак 1. тачка к. Закона о казном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

У жалби бранитеља оптуженог се даје тврди да је првоступањски суд, доносећи побијану пресуду, прекорачио оптужбу што по његовом мишљењу представља битну повреду одредаба казног поступка из чланка 297. ставак 1. тачка ј. Закона о казном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, на начин да је прихватио измјену оптужнице од стране Тужитеља Брчко дистрикта Босне и Херцеговине којом се оптуженом на терет ставља друго казно дјело од оног за које је потврђена оптужница, број Т 18 ОКТ 0004370 12 од 21.04.2017. године, у којој је наведен нови правни опис казног дјела и дата нова-тежа правна квалификација, а да оптужени у истрази уопће није саслушан на околности казног дјела Протузаконито посредовање из чланка 376. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, поготово не на околности квалифицираног облика тог казног дјела из чланка 376. ставак 3. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, за које је прописана казна затвора од 1 (једне) до 10 (десет) година.

Није упитно да је тужитељ тијekom првоступањског поступка у три наврата измијенио потврђену оптужницу од 21.04.2017. године (19.03., 02.04. и 07.04.2021. године), прилагођавајући чињеничне супstrate диспозитива у тачкама 1. до 5., према утврђеном чињеничном стању тијekom првоступањског поступка, мијењајући с тим у свези и правну оцјену казноправних радњи које се оптуженом стављају на терет. Наиме, потврђеном оптужницом од 21.04.2017. године, оптуженом је на терет стављено да је радњама описаним у тачкама 1. до 5. диспозитива те оптужнице починио казно дјело Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1., у стјецају са казним дјелом Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 2. и продуженим казним дјелом Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 1., у свези с

чланком 55., све Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а измијењеном оптужницом од 19.03.2021. године оптуженом је на терет стављено да је радњама описаним под тачкама 1., 3., 4. и 5. диспозитива те оптужнице, починио продужено казнено дјело Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1., у свези са чланком 55., а радњама описаним под тачком 2. диспозитива, казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 2. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Измијењеном оптужницом од 02.04.2021. године оптуженом је на терет стављено да је радњама описаним под тачкама 1., 4. и 5. диспозитива те оптужнице, починио продужено казнено дјело Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1., у свези са чланком 55. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а радњама описаним под тачкама 2. и 3. диспозитива, продужено казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 2., у свези с чланком 55. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, да би се измјеном оптужнице од 07.04.2021. године, оптуженом на терет стављало да је радњама описаним под тачкама 2. и 3. диспозитива измијењене оптужнице од 02.04.2021. године, починио продужено казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3., у свези са ставком 2. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Наведене измјене оптужнице се темеље на оцјени тужитеља да се измијенило чињенично стање изнесено у потврђеној оптужници, што му омогућавају одредбе чланка 275. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, и по оцјени овог суда наведене измјене су у оквирима допуштеног диспонирања тужитеља подигнутом и потврђеном оптужницом, јер су корекције диспозитива казненоправних радњи описаних у потврђеној оптужници учињене у мјери у којој је дошло до промјене чињеничног стања утврђеног тијеком главне расправе, а да тиме није доведен у питање субјективни и објективни идентитет казненоправних радњи описаних у диспозитиву потврђене оптужнице.

Када је у питању правна оцјена казненоправних радњи за које је оптужени оглашен кривим првоступањском пресудом, неосновано се у жалби бранитеља приговара да првоступањски суд није могао прихватити такве измјене потврђене оптужнице из разлога што је прихватањем „коначне квалификације“ казненоправних радњи за које је оптуженог огласио кривим, као продуженог казненог дјела Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3., у свези са ставком 2. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, оптуженог огласио кривим за теже казнено дјело од оног за које је потврђена оптужница, па је тиме повриједио његово право на одбрану.

Тачно је да се оптуженом потврђеном оптужницом од 21.04.2017. године на терет стављало да је радњама описаним у тачкама 1. до 5. диспозитива те оптужнице, починио продужено казнено дјело Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1., у свези с чланком

55. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у стјецају с казним дјелом Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 2. и продужено казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 1., у свези са чланком 55. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а да је коначно прецизираном оптужницом од 07.04.2021. године и првоступањском пресудом у осуђујућем дијелу, оптужени оглашен кривим да је радњама описаним у точки 1. изреке те пресуде, починио казнено дјело Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у стјецају са продуженим казним дјелом Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3, у свези са ставком 2. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, описаним у точкама 2. и 3. диспозитива оптужнице, односно изреке првоступањске пресуде. Једнако тако, није упитно да је за казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, које се оптуженом стављало на терет потврђеном оптужницом од 21.04.2017. године, прописана новчана казна или казна затвора до 3 (три) године, а да је коначним прецизирањем оптужнице од 07.04.2021. године, оптуженом за те исте казненоправне радње (точка 2. и 3.) на терет стављено продужено казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, за које је као квалифицирани облик основног казненог дјела из чланка 376. ставак 1., прописана казна затвора од 1 (једне) до 10 (десет) година, из чега се несумњиво може закључити да је измјеном оптужнице тијеком првоступањског поступка оптуженом на терет стављено теже казнено дјело од оног за које је потврђена оптужница.

Међутим, по оцјени овога суда, такво диспонирање тужитеља са потврђеном оптужницом није у супротности с одредбом чланка 275. Закона о казном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, јер је тужитељ овлаштен мијењати чињенични супстрат диспозитива оптужнице до границе да се у измијењеном чињеничном супстрату и даље ради о истом оптуженом и истом инкриминираном догађају, а када је у питању правна оцјена тако измијењених казненоправних радњи, тужитељ је овлаштен да измијени правну квалификацију, укључујући и промјену на теже, све док се ради о истом казном дјелу (привилегирани-квалифицирани облици основног дјела), односно генусно истоврсном казном дјелу (казнена дјела са истим заштитним објектом). Имајући у виду да првоступањски суд, без интервенције тужитеља, није измијенио правну квалификацију казненоправних радњи за које је у точкама 2. и 3. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде оптуженог огласио кривим, а да бранитељ осим приговора на тако измијењену оптужницу није захтијевао одлагање главне расправе ради припремања одбране, по оцјени овога суда, тако измијењеном правном квалификацијом казненоправних радњи из точки 2. и 3. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде, без обзира што се ради о тежој правној квалификацији од оне која је за те радње наведена у потврђеној

оптужници, оглашавајући оптуженог кривим за ново (теже) казнено дјело, првоступањски суд није прекорачио оптужбу, односно, повриједио право оптуженог на одбрану, а тиме нити починио битну повреду одредаба казног поступка из чланка 297. ставак 1. точка д. и ј. Закона о казном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Нису тачне тврдње бранитеља да оптужени у истрази није саслушан на околности казног дјела Протузаконито посредовање из чланка 376. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, описаног у тачкама 2. и 3. осуђујућег дијела изреке првоступањске пресуде, што по мишљењу бранитеља представља „драстично кршење права на одбрану оптуженог“, због чега уопће није било могуће потврдити оптужницу у том дијелу, с обзиром да је тада осумњичени испитан на околности основане сумње на почињење казних дјела Злоупораба положаја и овласти из чланка 377. ставак 1. и Примање дара и других облика користи из чланка 374. ставак 1. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Наиме, оптужени Брано Јовичић је у истрази пред Тужитељем Брчко дистрикта Босне и Херцеговине испитан у својству осумњиченог дана 11.12.2012. године и на терет му је тада стављена основана сумња да је починио 18 казноправних радњи које је тада тужитељ правно квалифицирао као продужено казнено дјело Злоупораба положаја или овласти из чланка 377. ставак 1., у стјецају с казним дјелом Примање дара или других облика користи из чланка 374. ставак 1. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Анализом свих казноправних радњи које су том пригодом прочитане тада осумњиченом Брани Јовичић, може се закључити да је испитан и на околности казноправних радњи из тачака 2. и 4., које ће у потврђеној оптужници бити квалифициране као продужено казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 1., у свези с чланком 55. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а у коначно прецизираној оптужници од 07.04.2021. године, као продужено казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3., у свези са ставком 2. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. У таквим околностима, по оцјени овога суда, нису прекршене одредбе чланка 225. ставак 3. Закона о казном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, јер је из записника о испитивању осумњиченог од 11.12.2012. године развидно да је тада осумњиченом Брани Јовичић, у складу са чланком 78. ставак 2. Закона о казном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, приопћено за која казнена дјела се терети и да је у присуству свог бранитеља испитан, између осталих, и на околности казноправних радњи под тачком 2. и 4., поводом којих ће касније бити подигнута и од стране суда потврђена оптужница којом су, поред осталих радњи, обухваћене и казноправне радње описане у тачкама 2. и 3. диспозитива оптужнице, односно тачкама 2. и 3. осуђујућег дијела изреке првоступањске пресуде.

Због чињенице да су пригодном испитивања у истрази наведене казненоправне радње примарно квалифициране као казнено дјело Злоупораба положаја или овласти из чланка 377. ставак 1., односно, као казнено дјело Примање дара или других облика користи из чланка 374. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у потврђеној оптужници од 21.04.2017. године као продужено казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 1., у свези са чланком 55. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а у коначно прецизираној оптужници од 07.04.2021. године, те у изреци првоступањске пресуде, као продужено казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3., у свези са ставком 2. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, по оцјени овога суда, није повријеђено право оптуженог на одбрану из разлога што је, супротно тврдњама бранитеља, оптужени на околности почињења тих казненоправних радњи испитан у својству осумњиченог у истрази, а тада прелиминарна правна квалификација тих казненоправних радњи у коначници није обвезујућа за тужитеља код подизања оптужнице, а у складу са чланком 280. ставак 2. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, нити за првоступањски суд код доношења првоступањске пресуде. Слиједом свега изнесеног, не могу се прихватити као основани жалбени приговори бранитеља да је оптужница против његовог браћеника потврђена супротно одредбама чланка 225. ставак 3. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, односно да је оптужени осуђен казнено дјело за које није испитан у току истраге, те да је на тај начин повријеђено његово право на одбрану и учињена битна повреда одредаба казненог поступка из чланка 297. ставак 1. точка д. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

У свези напријед изнесеног не могу се прихватити као основане тврдње бранитеља оптуженог „да је у правном смислу тужитељ сачинио нову оптужницу, промијенивши карактер дјела и на тај начин фактички одустао од раније оптужнице“, па је суд требао донијети пресуду којом се оптужба одбија у складу са чланком 283. ставак 1. точка б. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у односу на казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, па како то није учинио и „правилно ријешио правна питања, приговоре и приједлоге одбране, првоступањска пресуда је остала без разлога, јер суд није дао адекватне разлоге у свези с овим правним питањима, а изнесени разлози су нејасни и протурјечни сами себи, али и протурјечни и изреци, па је суд поступао супротно чланку 290. ставак 7., 275., 280., 281. и 283. точка б. и е. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, и ради се о битној повреди одредаба казненог поступка из чланка 297. ставак 1. точка д., точка ј. и точка к. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а такође је почињена и битна повреда одредаба

казненог поступка из чланка 297. ставак 2. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“.

Како је овај суд у овој пресуди већ дао детаљне разлоге зашто сматра да измјене оптужнице у чињеничном супстрату тачке 2. и 3. потврђене оптужнице и правној оцјени тих казненоправних радњи, које је тијеком првоступањског поступка подузео тужитељ, нису у супротности с одредбама чланка 275. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, те да се, без обзира што су наведене радње у коначници правно квалифициране као квалифицирани (тежи) облик казненог дјела из чланка 376. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у односу на оно за које је потврђена оптужница, у конкретном случају не може говорити о новој оптужници, коју би у погледу казненоправних радњи из тачака 2. и 3., било нужно вратити на поновно потврђивање, односно, да се не може сматрати да је таквим измјенама тужитељ фактички одустао од раније подигнуте оптужнице у том дијелу, због чега би морала бити донесена пресуда којом се оптужба одбија у складу са чланком 283. ставак 1. тачка б. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у односу на казнено дјело Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, ваљало је све жалбене приговоре бранитеља оптуженог у том правцу одбити као неосноване, укључујући и приговоре бранитеља „да првоступањски суд није дао адекватне разлоге у свези са свим напријед истакнутим правним питањима, односно, да су изнесени разлози првоступањског суда нејасни и протурјечни сами себи, али и протурјечни и изреци“, јер овај суд није нашао да су у доношењу побијане пресуде почињене битне повреде одредаба казненог поступка из чланка 297. ставак 1. тачка д., ј. и к., односно битне повреде из чланка 297. ставак 2., у свези са примјеном чланака 290. ставак 7., 275., 280., 281. и 283. тачка б. и ц. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

У жалби бранитеља се даље приговара да је првоступањски суд некритички цијенио приговор бранитеља у свези са законитошћу провођења посебних истражних радњи - надзор и техничко снимање телекомуникација, које су спроводили органи којима није издата наредба од стране суда (Министарство унутрашњих послова Републике Српске и Државна агенција за истраге и заштиту - „СИПА“), због чега докази прикупљени тим радњама нису законити докази и суд их, у складу са чланком 10. ставак 2. и 3. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, није могао користити код доношења првоступањске пресуде. Поред тога, бранитељ указује да је без икакве наредбе вршено тајно претраживање и прибављање података о бројевима мобилних телефона и фиксног телефона оптуженог у његовој обитељској кући у Б., јер се она налази на подручју које је изван стварне, мјесне и функционалне надлежности правосудних органа Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, а

првоступањски суд наведене приговоре није правилно разријешо побијаном пресудом.

Нису основани жалбени приговори бранитеља везани уз законитост доказа прибављених посебним истражним радњама. Наиме, точно је да је Наредбом суда за претходни поступак Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине од 09.06.2012. године, одређено да посебне истражне радње - надзор и техничко снимање телекомуникација имају провести овлаштене службене особе Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, међутим, како Полиција Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у техничком смислу, не располаже опремом за провођење наведене посебне истражне радње, него се као и друге полицијске агенције у Босни и Херцеговини користи техником Државне агенције за истраге и заштиту - „СИПА“, онда је за очекивати да је наведена агенција „у техничком смислу“ пружила потпору дјелатницима Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у провођењу законито наложене посебне истражне радње из чланка 116. ставак 2. точка а. Закона о казненем поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Поред тога, с обзиром да је Полиција Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, дана 11.06.2012. године, обавијештена да због преоптерећености сервера Државна агенција за истраге и заштиту - „СИПА“ неће бити у могућности давати техничку потпору провођењу напријед наведених законито наложених посебних истражних радњи, на приједлог тужитеља, судија за претходни поступак Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине донио је допуну наредбе, број 96 о К 046925 12 Кпп 2 од 12.06.2012. године, и допуну наредбе исти број од 20.07.2012. године, којом се допушта МУП-у Републике Српске - УКП Бања Лука да самостално и по упутствима Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, изван територија Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, подузима наложене посебне истражне радње, у виду техничке потпоре, по замолби Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине од 18.07.2012. године.

Када је у питању исходавање бројева телефона, укључујући и мобилни телефон којим се користи оптужени, као и његов фиксни телефон који се налази у његовој обитељској кући у Б., неосновано се жалбом бранитеља мистифицира начин прибављања тих телефонских бројева, ако се има на уму да је оптужени упосленик органа управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине и да су у предметном законито наложених посебних истражних радњи били и телефонски бројеви који су службени бројеви Одјела Владе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у којем је оптужени упосленик, онда је сасвим извјесно да прибављање тих бројева телефона од стране Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине није у супротности са законом, ако се има у виду да је чланком 21. ставак 2. Закона о казненем поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине прописано да су сви органи власти у Брчко дистрикта Босне и Херцеговине дужни службено сурађивати са судовима, тужитељем и другим органима који судјелују у казненем поступку. Како се у случају прибављања бројева мобилних и

фиксних телефона којим се користи оптужени није радило о примјени посебне истражне радње надзор и техничко снимање телекомуникација, у смислу чланка 116. ставак 2. точка а. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, онда се нити њихов начин прибављања не може довести у контекст законитости таквог доказа у смислу чланка 10. ставак 2. и 3. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, како то неосновано у жалби истиче бранитељ оптуженог.

Слиједом свега напријед изнесеног, а имајући у виду одредбе чланка 21. и 22. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, који предвиђају обвезу правосудних органа Брчко дистрикта Босне и Херцеговине да сурађује са свим судовима на подручју Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске, као и обвезу сурадње свих органа власти са правосудним органима Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, те да је провођење посебних истражних радњи из чланка 116. ставак 2. точка а. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, допуном Наредбе суца за претходни поступак Основног суда Брчко дистрикта Босне и Херцеговине од 12.06. и 20.07.2012. године, допуштено и МУП-у Републике Српске - УКП Бања Лука, у виду техничке потпоре по замолници и по упутама Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, онда се докази прибављени провођењем наведених посебних истражних радњи, који су кориштени код доношења првоступањске пресуде, не могу сматрати незаконито прибављеним доказима, у смислу чланка 10. ставак 2. и 3. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, тако да њиховим кориштењем у дијелу у којем је то било нужно за доношење осуђујуће пресуде, првоступањски суд није починио битну повреду одредаба казненог поступка из чланка 297. ставак 1. точка и. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Иако бранитељ оптуженог у наставку образложења жалбе истакнуте приговоре подводи под битну повреду одредаба казненог поступка из чланка 297. ставак 1. точка к. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, њима се у суштини оспорава правилност чињеничног стања на којем се темељи побијана пресуда, тако да ће ти приговори у наставку ове пресуде бити разматрани у оквиру жалбеног основа погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, у смислу чланка 299. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

С тим у свези, бранитељ у жалби приговара да је на страници 94. образложења побијане пресуде првоступањски суд цитирао одредбе Одлуке о испиту за рад у органима управе којом је предвиђено да увјерење о положеном испиту потписује градоначелник и предсједник комисије, док се у точки 2. изреке осуђујућег дијела побијане пресуде наводи да је увјерење умјесто А.О. потписао Брано Јовичић, што имплицира да је оптужени то право узурпирао, иако је чланком 17. поменуте Одлуке

утврђено да увјерење о положеном испиту потписује градоначелник и предсједник комисије.

Погрешно бранитељ оптуженог закључује да из цитираног фрагмента чињеничног супстрата тачке 2. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде, проистјече да је оптужени узурпирао овлаштење за потписивање Увјерења о положеном испиту, јер се из Одлуке о именовању Комисије за полагање испита за рад у органима управе од 04.02.2010. године, недвојбено може закључити да је сваки од именованих чланова комисије имао и свог замјеника, па је тако оптуженог Брану Јовичић, као предсједника комисије, у његовом одсуству требала мијењати А.О., која је наведеном одлуком именована замјеником предсједника комисије. Међутим, из исказа у својству свједока саслушаних чланова комисије, укључујући и исказ оптуженог Бране Јовичић, несумњиво се може закључити да је рад комисије функционирао на мало другачији начин и да су у стварности фактички егзистирале двије комисије за полагање испита за рад у органима управе за завршену високу и вишу стручну спрему, од којих је једном предсједавао оптужени Брано Јовичић, а другом његова замјеница А.О. У таквим околностима увјерење о положеном испиту је поред градоначелника потписивао и предсједник, односно, замјеница предсједника комисије, овисно од тога тко је предсједавао комисијом пред којом су поједини од кандидата полагали испит. У конкретном случају из утврђеног чињеничног стања је са сигурношћу утврђено да је кандидаткиња А.Ј. испит у првом року, као и поправни испит од 05.04.2012. године, полагала пред комисијом којом је предсједавала А.О., тако да је за очекивати да увјерење о положеном испиту, поред Градоначелника Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, потпише и замјеница предсједника комисије. Међутим, како је наведена кандидаткиња пред комисијом изнијела да није била довољно спремна за два предмета из која је ишла на поправни, јер јој је „Брано“ (оптужени Брано Јовичић) рекао прије поправног испита „да ће све бити завршено“, предсједавајућа комисије А.О. је због тога одбила потписати увјерење за наведену кандидаткињу, што је на себе преузео оптужени Брано Јовичић као и формални предсједник те комисије. У том контексту треба разумјети дио чињеничног супстрата тачке 2. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде, а не на начин како то у жалби криво жели приказати бранитељ оптуженог.

Бранитељ се даље у жалби бави фрагментарном анализом чињеничног супстрата изреке првоступањске пресуде у дијеловима у којим се он не слаже са појединим одредбама одлуке о испиту за рад у органима управе (овлаштење за потписивање рјешења о одобравању или неодобравању полагања испита), који по оцјени овога суда није релевантан за правилно утврђење, како постојања казненог дјела, тако и кривице оптуженог, тако да овај суд сматра да тако уочене непрецизности нису имале одлучног значаја за правилно пресуђење у овом казненом предмету.

У жалби бранитеља се даље, у оквиру овог жалбеног основа, тврди да је првоступањски суд „исказе свједока оптужбе погрешно и неточно презентира, и искривљује, те не цијени међусобне противрјечности на правиан начин, све што иде у прилог обрани потпуно занемарује и поступа супротно чланку 3. ставак 2. и чланку 14. ставак 2. Закона о казненем поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине“. У том контексту бранитељ наводи да је првоступањски суд погрешно интерпретирао исказе Р.П., С.П. и Ж.П., који су на главној расправи изјавили да се новац који су дали оптуженом односио на трошкове за испит, а не у сврху било каквог подмићивања, те да је примљени новац враћен од стране оптуженог након што је захтјев кандидаткиње Ж.П. за полагање испита рјешењем одбијен, јер није испуњавала увјете у погледу радног искуства, а да то у точки 1. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде није ни споменуто.

Наведене тврдње бранитеља нису тачне јер се на темељу упоређивања садржаја исказа наведених свједока, које је у побијаној пресуди интерпретирао првоступањски суд у точкама 20., 21. и 22. образложења, са њиховим исказима датим на главним расправама од 09.11. и 13.12.2018. године, може закључити да је првоступањски суд на аутентичан начин пренио садржај исказа тих свједока у релевантном дијелу, с тим што је, као релевантан, цијенио и дио исказа свједока Р.П. који је дао у истрази Полицији Брчко дистрикта Босне и Херцеговине од 13.12.2012. године, гдје је изјавио да се након сусрета у ресторану у Бијелини са оптуженим Браном Јовичић одвезао у његовом аутомобилу, те га том пригодом питао „колико све кошта, односно, да Ж.П. изађе раније на испит и да има сигуран пролаз, а да му је Брано одговорио 250 еура, које му је и дао“. У таквим околностима није било могуће извести закључак да је оштећени Р.П. износ од 250 еура дао оптуженом ради уплате трошкова за испит, како то у жалби тврди бранитељ оптуженог, него управо супротно, ради подмићивања оптуженог како би његовој кћерки Ж.П. омогућио излазак на испит у што краћем року, мимо редослиједа подношења захтјева, као и „успјешан пролаз на испиту“, у коју сврху је оптужени тај новац и узео, иако је био свјестан да наведена кандидаткиња не испуњава формалне увјете (радно искуство) за приступање испиту. Чињеница да је оптужени примљени износ вратио родитељима кандидаткиње Ж.П. нема значаја за постојање казног дјела за које је оптужени у точки 1. изреке осуђујућег дијела побијане пресуде оглашен кривим, због тога што је на темељу исказа напријед поменутих свједока утврђено да је наведени износ оптужени вратио Р.П. тек када је његова кћерка добила рјешење којим је одбијен њен захтјев за полагање испита и када су родитељи Ж.П. схватили да од договора са оптуженим неће бити ништа и када су затражили да им тај новац врати, тако да ту чињеницу није нити било нужно наводити у чињеничном супстрату точке 1. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде.

У истом контексту бранитељ оптуженог у жалби тврди „да првоступањски суд у образложењу побијане пресуде искривљује и произвољно тумачи“ исказ свједока А.Ј. дат на записнику Полицији Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, иако је тај исказ јасан и неспорно отклања било какву одговорност оптуженог за почињење казненог дјела Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Супротно таквим тврдњама бранитеља анализом исказа свједокиње А.Ј., који је у складу са чланком 273. ставак 2. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, прочитан на главној расправи од 15.01.2021. године, овај суд је, као и првоступањски суд у побијаној пресуди, дошао до супротног закључка. Наиме, из тог исказа се са сигурношћу може закључити да је оптужени, уз посредовање свог познаника Ж.Д. из Б., обећао А.Ј. „да ће је убацити на први термин“ за полагање испита „и да ће он бити предсједник комисије и да не мора учити дио који он испитује“. Из истог исказа је такође утврђено да је наведена свједокиња пала из двије испитне области, а да оптужени није био предсједник те комисије него је комисијом председавала А.О., након чега је контактирала оптуженог и рекла му што се догодило, на што јој је оптужени одговорио „да то није могуће, да ће позвати А.О. и да ће све бити у реду“. У поновљеном разговору оптужени јој је рекао да на поправни може изаћи за мјесец дана и да ће тада „бити завршено да на поправном испиту прође без проблема“. Наведене тврдње свједокиње А.Ј. је потврдила и председавајућа комисије А.О. пред којом је А.Ј. полагала испит први пута, као и поправни испит, која је у свом исказу навела да је од оптуженог Бране Јовичић „добила телефонску поруку да се А.Ј. помогне“, да то није било први пута, те да не зна колико пута се Брано поруком или телефоном обраћао са захтјевом да помогне неком од кандидата, јер имају трему. Осим тога, наведена свједокиња је истим поводом изјавила да је након поправног испита на интервенцију секретара комисије Д.Ј., позвала кандидаткињу А.Ј. која јој је том приликом рекла „да јој је Брано рекао да ништа не мора знати и да ће проћи“.

Код таквог стања ствари овај суд није могао закључити да је првоступањски суд у поводу било које чињенице искривљивао прочитани исказ А.Ј., нити да га је произвољно тумачио, јер се у чињеничном супстрату тачке 2. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде, нити у разлозима првоступањског суда у том дијелу, не тврди да је наведена свједокиња пред било ким од чланова комисије изјавила да је њен отац оптуженом Брани Јовичић дао износ од 1.000,00 КМ, како би она „у што скоријем року на сигуран начин положила испит“. Уосталом, неосновано се у жалби бранитеља тврди да се због тога у радњама оптуженог нису остварила обиљежја казненог дјела Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 1. Казненог закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, из разлога што се оптуженом у тачки 2. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде на терет нити не ставља да је примио награду да кориштењем свог службеног положаја посредује да се учини нека службена радња која се не би смјела учинити, него да је користећи свој

службени положај посредовао да се учини радња која се не би смјела учинити, односно, на непримјерен начин посредовао код предсједавајуће комисије А.О. да се омогући успјешан пролазак на испиту кандидаткиње А.Ј., због чега су се у тим његовим радњама остварила сва законска обиљежја казног дјела за које је оглашен кривим.

У погледу кандидаткиње С.Џ., бранитељ у жалби приговара да је првоступањски суд погрешно протумачио исказ ове свјedoкиње, али и исказ свјedoка С.М. из којих, по његовом мишљењу, проистјече „да оптужени није ништа посредовао“.

Супротно напријед наведеним тврдњама бранитеља, исказ свјedoкиње С.Џ., као и докази прикупљени посебним истражним радњама из чланка 116. ставак 2. точка а. („надзор и техничко снимање телекомуникација“) и точка д. („тајно праћење и техничко снимање особа“) Закона о казном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, упућују на закључак да се оптужени, након оствареног контакта са кандидаткињом С.Џ., са њом састао непосредно прије полагања испита за средњу школу у хотелу „Јелена“ у Брчком и том пригодом за стол позвао и предсједника комисије С.М., пред којим ће наведена кандидаткиња недуго након тог оствареног контакта успјешно положити испит. Осим тога, том пригодом је провођењем посебне истражне радње „тајно праћење и техничко снимање особа“ (доказ Д-36), уочено да је оптужени од кандидаткиње С.Џ. примио затворени коверат, у којем се према тврдњама наведене кандидаткиње налазио износ од 200,00 КМ. У својој изјави датој на записнику Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине од 17.04.2014. године, наведена свјedoкиња је изјавила да је пригодом сусрета са оптуженим Браном Јовичић, који је имала непосредно прије полагања испита, питала да ли јој може помоћи код комисије, ако нешто запне, на што јој је Брано одговорио да ће то погледати, ако буде у могућности, те да јој није познато да ли јој је Брано помогао да положи, али да је комисија била крајње коректна. На стварну природу комуникације оптуженог са кандидаткињом С.Џ. јасно упућује законито пресретнута телефонска комуникација (Д-42) од 15.06.2012. године, гдје оптужени, између осталог, пита наведену кандидаткињу „јесил учила шта, на што она одговара, цитат „ма јој да вам кажем, М. вам је рекао, имам болесника тешког у кући...па нешто сам учила, нешто нисам, али вјерујте и што знам човјек се изгуби и препадне...“, на што јој оптужени одговара „учи мало, спремај се, а ја ћу видјети шта ћу даље...“.

Код таквог чињеничног стања ирелевантно је што је тим поводом изјавио у својству свјedoка С.М., односно оптужени Брано Јовичић, из разлога што није нити за очекивати да ће свједок С.М., као предсједник Комисије за полагање испита за средњу стручну спрему, потврдити да је оптужени у било којем правцу интервенирао за кандидаткињу С.Џ., међутим, исказ наведене кандидаткиње, напријед цитирана пресретнута телефонска комуникација, као и фотодокументација сачињена на темељу

провођења посебне истражне радње тајног праћења и техничког снимања особа упућују на супротан закључак, с обзиром на то да је на тим фотографијама забиљежен изравни контакт оптуженог, свјedoкиње С.Џ. и предсједника комисије С.М., пред којом ће недуго потом наведена кандидаткиња успјешно положити испит. Слиједом свега изнесеног не могу се прихватити као основани жалбени приговори бранитеља да је првоступањски суд погрешно протумачио исказ свјedoка С.Џ. и С.М.

Бранитељ у жалби даље истиче да је првоступањски суд некритички прихватио записнике о исказима свјedoка из истраге, иако ти записници нису сачињени у складу са одредбом чланака 152. ставак 2. и 86. ставак 7. Закона о казненем поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, којим је забрањено постављање питања у којима је садржано како би свједок требао одговорити, и није допуштено служити се обманама, међутим, првоступањски суд такве исказе и поред приговора обране, погрешно цијени и прихвата, иако су прикупљени уз повреду чланка 86. ставак 7. Закона о казненем поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Напријед наведени жалбени приговори бранитеља нису основани, јер је првоступањски суд у складу са чланком 15. и чланком 281. ставак 2. Закона о казненем поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, овлаштен да са једнаком пажњом цијени све доказе проведене на главној расправи, укључујући и записнике о саслушању свјedoка тијekom истраге, које је тужитељ пригодом саслушавања тих свјedoка на главној расправи користио ради подсјећања свјedoка на изјаву коју је дао пред надлежним полицијским органима у истрази. Стога је правилно поступио првоступањски суд када је, осим исказа који су свјedoци дали тијekom главне расправе, релевантним цијенио и исказе тих свјedoка из истраге, поготово због тога што су свјedoци којим су њихови искази из истраге предочени, на изричит упит првоступањског суда, изјавили да је то што су рекли тијekom истраге у потпуности точно и да у цјелости остају код тих исказа. Приговори бранитеља који се односе на наводну мањкавост исказа свјedoка из истраге у правцу да су они прикупљени супротно чланку 86. ставак 7. Закона о казненем поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, овај суд није могао прихватити као основаним, из разлога што увидом у записнике Полиције Брчко дистрикта Босне и Херцеговине о саслушању свјedoка Р.П. (Д-16), С.П. (Д-18), Ж.П. (Д-15), А.Ј. (Д-20) и С.Џ. (Д-26), ако се жалбени приговори на њих односе, није могао доћи до закључка да су полицијски органи пригодом прикупљања тих исказа постављали недопуштена (сугестивна) питања, односно, да су се при саслушању свјedoка користили обманама, како се то неосновано истиче у жалби бранитеља оптуженог.

Надаље се у жалби бранитеља приговара да првоступањски суд образлажући побијану пресуду није поступио у складу са чланком 290. ставак 7. Закона о казненем поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, те у образложењу изнио које чињенице и из којих разлога

узима као доказане или недоказане, дајући нарочиту оцјену вјеродостојности протурјечних доказа, као и разлоге за рјешавање правних питања. Супротно таквим тврдњама бранитеља оптуженог, темељем анализе образложења побијане пресуде, овај суд је дошао до супротног закључка, јер је првоступањски суд, на страницама 94 до 103 образложења побијане пресуде, дао детаљну оцјену свих проведених доказа, која је у свему у складу са чланком 281. ставак 2. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, децидно наводећи коју одлучну чињеницу је утврдио на темељу којих од тих доказа, дајући посебно оцјену протурјечних доказа, укључујући и оцјену одбране оптуженог, тако да се не могу прихватити као основани жалбени приговори бранитеља да је првоступањска пресуда у том дијелу захваћена битном повредом одредаба казненог поступка из чланка 297. ставак 2., у свези с примјеном чланка 281. ставак 2. и чланка 290. ставак 7. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Нису точне тврдње бранитеља да првоступањски суд у образложењу побијане пресуде није навео разлоге за рјешавање правних питања, односно, да у пресуди није навео чињенице и околности које представљају обиљежје казnenих дјела за које је оптужени оглашен кривим, као и оне од којих овиси примјена одговарајућих одредаба Казненог закона, што је супротно чланку 290. ставак 7. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине. Наиме, из образложења побијане пресуде (страница 103 до 106) може се закључити да је првоступањски суд детаљно образложио којим разлозима се руководио при рјешавању правних питања, уједно дајући детаљне разлоге због којих сматра да су се у радњама оптуженог остварила сва законска обиљежја казnenих дјела за која га је огласио кривим, због чега се приговори бранитеља да је првоступањски суд образлажући побијану пресуду пропустио поступити у складу са чланком 290. ставак 7. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, у том дијелу не могу прихватити као основани.

Наводећи жалбене основе због којих побија првоступањску пресуду бранитељ у жалби, између осталог, наводи да жалбу изјављује и због одлуке о казненој санкцији и трошковима казненог поступка, међутим, у образложењу тим поводом само наводи „да разлога за осуду оптуженог није било, а и кад би све било неспорно то изречена казна није адекватна, јер суд није правилно вредновао све олакшавајуће околности на страни оптуженог“, на темељу чега није могуће поуздано закључити у ком правцу бранитељ оптуженог побија првоступањску пресуду у погледу одлуке о казни, а поготово не у ком правцу првоступањску пресуду побија због одлуке о трошковима казненог поступка, тако да је овај суд поступајући у складу са чланком 308. Закона о казненом поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, испитао првоступањску пресуду и у том дијелу.

Пригодом избора врсте и висине казнене санкције коју ће изрећи оптуженом првоступањски суд је, у складу са чланком 49. Казненог закона

Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, узео у обзир све околности од којих овиси врста и висина казне, па је тако на страни оптуженог оправдано као олакшавајуће околности цијенио да је умировљеник, да је старије животне доби, и да је отац двоје пунољетне дјеце, док на страни оптуженог није нашао отежавајућих околности. Цијенећи све те околности правилно је првоступањски суд одмјерио казну затвора од 1 (једне) године, коју је утврдио оптуженог због почињења казног дјела Примање дара или других облика користи из чланка 374. ставак 1. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, описаног у точки 1. осуђујућег дијела првоступањске пресуде, као и казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 2 (два) мјесеца, коју је утврдио оптуженог због почињења продуженог казног дјела Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3., у свези са ставком 2. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, описаног у точкама 2. и 3. изреке осуђујућег дијела првоступањске пресуде, након чега је правилном примјеном чланка 54. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, оптуженог осудио на јединствену казну затвора у трајању од 2 (двје) године. По оцјени овог суда, појединачно утврђене казне за свако од казних дјела за које је оптужени оглашен кривим, као и јединствена казна на коју је оптужени осуђен, нису превисоко одмјерене, с обзиром на то да је чланком 374. ставак 1. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, за казно дјело Примање дара и других облика користи, прописана казна затвора од 1 (једне) до 10 (десет) година, а првоступањски суд је оптуженом због почињења тог казног дјела утврдио казну која је на разини посебног минимума, док је у случају казног дјела Протузаконито посредовање из чланка 376. ставак 3. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, такође прописана казна затвора од 1 (једне) до 10 (десет) година, а првоступањски суд је оптуженом због почињења продуженог облика тог казног дјела из чланка 55. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, утврдио казну затвора од 1 (једне) године и 2 (два) мјесеца, дакле, незнатно изнад посебног минимума прописаног за то казно дјело, што је по оцјени овог суда примјерено због чињенице да се ради о двје казноправне радње. Коначно, досуђена јединствена казна од 2 (двје) године затвора је резултат правилне примјене чланка 54. ставак 2. точка б. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, јер је изречена јединствена казна већа од сваке појединачно утврђене, а не прелази збир утврђених појединачних казни. Стога овај суд, једнако као и првоступањски суд, сматра да је тако изречена јединствена казна у потпуности адекватна тежини казних дјела за које је оптужени оглашен кривим, те да ће се у случају оптуженог Бране Јовичић, наведеном казном у потпуности остварити сврха кажњавања прописана чланком 42. Казног закона Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.

Испитујући првоступањску пресуду у погледу одлуке о трошковима казног поступка, овај суд је закључио да је првоступањски суд правилно примијенио одредбе чланка 188. ставак 1. Закона о казном поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, када је оптуженог Брану Јовичић,

у поводу осуђујућег дијела пресуде, обвезао да плати износ од 1.422,20 КМ, на име накнаде вјештаку графологу, те путних трошкова саслушаних свједока, као и паушал у износу од 1.000,00 КМ, укупно 2.422,20 КМ, у року 30 дана од правосијелности пресуде.

Како је из свега изнесеног развидно да је жалба бранитеља оптуженог неоснована, овај суд је темељем чланка 313. Закона о казненем поступку Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, одлучио као у изреци ове пресуде.

ЗАПИСНИЧАР  
ВИЈЕЋА

Љиљана Лукић

ПРЕДСЈЕДНИК

Срђан Недић